

Λίνα Μενδώνη, στα Ηνωμένα Έθνη: «Η πολιτιστική κληρονομιά δεν αποτελεί αιτία διχασμού αλλά γέφυρα διαλόγου και αμοιβαίας κατανόησης»

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ως μία από τις πλέον επείγουσες προκλήσεις που άπτεται της συλλογικής μνήμης των λαών και των θεμελιωδών ζητημάτων διεθνούς δικαίου, ασφάλειας και δικαιοσύνης, έθεσε η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην ομιλία της στην παράλληλη δράση που αφορούσε στην προστασία και τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών, στο πλαίσιο της Εβδομάδας Υψηλού Επιπέδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Η δράση πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή των Μονίμων Αντιπροσωπειών και των Υπουργείων Εξωτερικών της Ελλάδας και της Ιταλίας, καθώς και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου (EPLO).

Στρατηγική θέση της Ελλάδας αποτελεί η αρχή ότι η πολιτιστική κληρονομιά δεν

μπορεί να αποτελεί αντικείμενο παράνομης διακίνησης ή εκμετάλλευσης. Οι επαναπατρισμοί που έχουν ήδη καταγραφεί αναδεικνύουν τον δρόμο συνεργασίας και συνεννόησης, πρότυπο και για την επίτευξη συμφωνίας με τη Βρετανία και την επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα.

Η Λίνα Μενδώνη, στην ομιλία της, επεσήμανε ότι η Ελλάδα έχει θέσει ως ύψιστη προτεραιότητα την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών, αξιοποιώντας το εθνικό και διεθνές νομικό πλαίσιο και ενισχύοντας διμερείς και πολυμερείς συνεργασίες. «Για την Ελλάδα», σημείωσε η Υπουργός Πολιτισμού, «η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι ταυτόχρονα ζήτημα διεθνούς νομιμότητας, ασφάλειας, δικαιοσύνης και σεβασμού στην ιστορική μνήμη των λαών. Το υφιστάμενο διεθνές νομικό πλαίσιο πρέπει να συνοδεύεται από ουσιαστική διεθνή συνεργασία, συντονισμό των αρμόδιων Αρχών και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών».

Η συνεργασία Ελλάδας και Ιταλίας, για την επιστροφή του θραύσματος Fagan του Παρθενώνα, αποτελεί πρότυπο καλής θέλησης και συνεργασίας των δύο κρατών. Αντίστοιχα, η επιστροφή από την Ελλάδα στην Αίγυπτο έξι πολιτιστικών αγαθών αποδεικνύει έμπρακτα τον σεβασμό που αποδίδει η Ελλάδα. «Και αυτό» όπως τόνισε η Υπουργός Πολιτισμού «μας οδηγεί φυσικά σε ένα ζήτημα με βαθιά σημασία για την Ελλάδα αλλά και με οικουμενική πολιτιστική διάσταση: Την επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα. Τα Γλυπτά του Παρθενώνα σχεδιάστηκαν και δημιουργήθηκαν ως αναπόσπαστα μέλη ενός ενιαίου αρχιτεκτονικού, καλλιτεχνικού και εννοιολογικού συνόλου. Επομένως, η επανένωσή τους στην Αθήνα, δεν αποτελεί για την Ελλάδα απλώς ζήτημα κυριότητας επιμέρους έργων αλλά ζήτημα αποκατάστασης της ακεραιότητας ενός μοναδικού μνημείου της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Είναι, ταυτόχρονα, ζήτημα ηθικής, επιστημονικής όσο και πολιτικής προσέγγισης. Η Διακυβερνητική Επιτροπή της UNESCO έχει προσφέρει το φόρουμ και το θεσμικό πλαίσιο για έναν εποικοδομητικό διάλογο καλής πίστης, μεταξύ της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, με στόχο την εξεύρεση μιας δίκαιης και αμοιβαία αποδεκτής λύσης, σε αυτό το μακροχρόνιο ζήτημα. Η πολιτιστική κληρονομιά δεν μπορεί να αποτελεί προϊόν παρανομίας ή αιτία διχασμού. Πρέπει να είναι γέφυρα διαλόγου, συνεργασίας και αμοιβαίας κατανόησης. Οι επιστροφές δεν αποτελούν το τέλος μιας σχέσης αλλά πρέπει να είναι η αρχή μιας νέας σχέσης για κοινή έρευνα, ανταλλαγή τεχνογνωσίας και στενής πολιτιστικής συνεργασίας».

Από την παράλληλη δράση που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή των Μονίμων Αντιπροσωπειών και των

Η Λίνα Μενδώνη, επεσήμανε ότι η προστασία και η επιστροφή πολιτιστικών αγαθών αποτελεί μια σύνθετη διεθνή πρόκληση, προϋποθέτοντας πολυεπίπεδη συνεργασία, αξιοποίηση της τεχνολογίας και ενίσχυση της ανταλλαγής τεχνογνωσίας. Η επιστροφή πολιτιστικών αγαθών πρέπει να λειτουργεί όχι μόνο ως αποκατάσταση της ιστορικής δικαιοσύνης, αλλά και ως αφετηρία ανάπτυξης νέων σχέσεων, κοινών δράσεων και πολιτιστικής διπλωματίας.

Στην ομιλία της, η Υπουργός Πολιτισμού, εστίασε, επίσης, στα εξής θέματα:

1. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί ζήτημα διεθνούς νομιμότητας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Η καταστροφή μνημείων, η λεηλασία αρχαιολογικών χώρων και μουσείων και η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών πλήττουν την ιστορική μνήμη, τη συνέχεια και την

ταυτότητα των λαών.

2. Η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών είναι διεθνής απειλή. Συγκροτεί μία μορφή οργανωμένου εγκλήματος, με ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες, σε περιόδους ένοπλων συγκρούσεων. Συνδέεται με τη χρηματοδότηση ένοπλων και τρομοκρατικών οργανώσεων.
3. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτεί πολυεπίπεδη επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ πολιτιστικών, αστυνομικών, τελωνειακών και δικαστικών αρχών, καθώς και τη στενή συνεργασία με τους διεθνείς οργανισμούς UNESCO, INTERPOL και με τους Europol και Eurojust.
4. Αποτελεί ισχυρό εργαλείο η υιοθέτηση της «Κόκκινης Λίστας» για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση αστυνομικών και τελωνειακών αρχών αλλά και της κοινωνίας, σχετικά με τις ιδιαίτερα ευάλωτες κατηγορίες πολιτιστικών αγαθών που γίνονται στόχοι παράνομης διακίνησης. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που απέκτησε τη δική της «Κόκκινη Λίστα».
5. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να ενισχυθεί ουσιαστικά από τις νέες τεχνολογίες, με τη χρήση των διαλειτουργικών βάσεων δεδομένων και ψηφιακών εργαλείων παρακολούθησης, πάντα σε συνδυασμό με την ανθρώπινη εμπειρογνωμοσύνη.
6. Η συνεργασία της Ελλάδας με τις Ηνωμένες Πολιτείες στην επιστροφή ελληνικών αρχαιοτήτων κατέχει καίρια θέση, αποδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της διεθνούς συνεργασίας.
7. Η πολιτιστική διπλωματία μπορεί να μετατρέψει τις επιστροφές πολιτιστικών αγαθών σε αφετηρία νέων σχέσεων και συνεργασιών.

Στη δράση συμμετείχαν, επίσης, ως ομιλητές, η Υφυπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου, ο Υφυπουργός Εξωτερικών της Ιταλίας Edmondo Cirielli, ο Πρόεδρος του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM) Antonio Rodriguez, η Γενική Γραμματέας του Διεθνούς Κέντρου για τη Μελέτη της Συντήρησης και της Αποκατάστασης της Πολιτιστικής Περιουσίας (ICCROM) Aruna Gujral, η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών Ελένη Βλαχογιάννη, ο εκπρόσωπος του Μεξικού στην Επιτροπή Αφοπλισμού και Διεθνούς Ασφάλειας Adolfo Ayuso Audry, ο Υφυπουργός Εξωτερικών και Διεθνούς Εμπορίου της Αρμενίας Robert Abisoghomonyan και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δημοσίου Δικαίου Σπύρος Φλογαίτης. Χαιρετισμό μέσω ηχογραφημένου μηνύματος απηύθυνε ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής για τον Πολιτισμό Nayef Al-Fayez, με τη συμμετοχή εκπροσώπων κρατών ως ακροατών.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, με τον Υφυπουργό Εξω